Oy Sinebrychoff Ab
PL 87
04201 Kerava
Sinebrychoffinaukio 1
04250 Kerava
vaihde 09 294 991
fax 09 294 99464
Y-tunnus 0113951-4

Eduskunta/verojaosto

16.1.2023

OY SINEBRYCHOFF AB:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ HE 280/2022 VP – VIRVOITUSJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMINEN

JOHDANTO

Oy Sinebrychoff Ab kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi otsikkoasiassa ja lausuu seuraavaa:

Yhtiömme on 203-vuotias suomalainen yritys, joka alkoholijuomien lisäksi valmistaa virvoitus- ja energiajuomia sekä vesiä. Vuodessa maksamme valmisteveroja (sekä alkoholi- että virvoitusjuomaverot) n. 300 miljoonaa euroa.

Maassamme on pitkä perinne virvoitusjuomien verottamiselle. Olemme olleet virvoitusjuomaverovelvollisia veron alkuajoista lähtien. Tiedostamme verojen merkityksen hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitämiseksi. Hyvinvointi-Suomi on yhtiöllemme tärkeä. Yhtä tärkeää on, että maamme teollisuuspolitiikka ja veropolitiikka ovat sellaisia, että täällä on hyvä ja ennustettava toimintaympäristö ja että verotukselta vaadittavat perusperiaatteet toteuttavat.

Suomen nykyisessä taloudellisessa tilanteessa olemme pitäneet epärealistisena toiveena ajatusta päästä täysin irti jonkinlaisesta sokerillisiin virvoitusjuomiin kohdistuvasta verosta. Toisaalta on vaikeasti perusteltavissa, että sokerillisia ja sokerittomia virvoitusjuomia sekä vesiä verotetaan samaan aikaan, kun esimerkiksi sellaiset herkuttelutuotteet kuten makeiset, jäätelöt ja keksit tai veden lailla sokeria sisältämättömät kahvi ja tee ovat veron ulkopuolella.

Tämän vuoksi olemme Sinebrychoffilla halunneet rakentavasti ja faktoihin perustuen etsiä ratkaisua, joka toisaalta tukisi kansallista terveysagendaa ja toisaalta loisi objektiivisesti katsottuna reilun ja toteuttamiskelpoisen elintarvikkeiden sokeripitoisuuteen perustuvan valmisteveromallin Suomeen. Sellaisen, joka ei asettaisi yhdellekään elintarvikealan yritykselle kohtuutonta verotaakkaa ja joka jättäisi vähän (esimerkiksi alle 5 %) sokeria sisältävät elintarvikkeet veron ulkopuolelle, samoin prosessoimattomat marjat, hedelmät, vihannekset sekä juurekset. Olemmekin siten pitäneet tulevaisuuden kannalta nykyisen hallituksen terveysverokirjausta asiana, jota tulisi edistää.

HALLITUSOHJEMAKIRJAUKSESTA LUOPUMINEN

Huolimatta hallitusohjelman kansanterveyttä edistävästä verokirjauksesta on käsissämme valitettavasti esitys, joka on jäänyt pyörimään virvoitusjuomien ja mehujen ympärille. Tämä tapahtuu aikana, jolloin suurin osa (yli 80 %) suomalaisten sokerinsaannista on valmisteverotuksen ulkopuolella, ja liikalihavuudesta aiheutuvat terveyshaitat ja sairaskulut jatkavat hälyttävästi kasvuaan. Niin ikään jäi saavuttamatta se vähintään 500 - 800 miljoonaa euroa valmisteveroja (+ ALV:t päälle), jonka esittämämme laaja-alainen ainesosaan perustuva porrastettu vero olisi tuonut mukanaan valituista verotasoista riippuen.

Positiivista HE 280/2022 vp:ssä on kuitenkin se, että vero kohdistuisi yhdenmukaisesti kaikkiin juomiin, joita WHO ja Suomen terveysasiantuntijat suosittelevat nautittavan vähemmän niiden sisältämien vapaiden sokerien vuoksi. Näitä ovat sokerivirvoitusjuomat, täysmehut ja mehujuomat sekä maitopohjaiset lisättyä sokeria sisältävät juomat.

KOHTUUTTOMAN SUURET VERONKOROTUKSET
Mikäli käsillä oleva hallituksen esitys hyväksyttäisiin, olisi ylin virvoitusjuomavero jo 10 kertaa korkeampi kuin mitä se oli vuonna 2010 (4,5 senttiä → 48 senttiä). Esitetyt ylimmät verotasot ovat kohtuuttoman korkeita virvoitusjuomille, eivätkä ne voisi toimia loogisena mallina laajemmalle sokeriin perustuvalle kansanterveyttä edistävälle verolle.

Kun luodaan kohtuuton verotaulukko 0 – 11 grammaa sokeria sisältäville juomille, on selvää, että sen logiikan siirtämistä uusiin tuoteryhmiin tullaan vastustamaan. Tämä tarkoittaa sitä, että valtion fiskaalisesta tarpeesta kantaisi jatkossakin vastuun hyvin pieni osa suomalaisten sokerinlähteistä ja hyvin suppea teollisuudenala, lähinnä isot panimot. Tämä ei ole kestävä ratkaisu valtion fiskaalisten tarpeiden eikä kansanterveysagendan näkökulmasta. Esitetyt ylimmät verotasot tuntuvat ylipäätään rankaisulta alalle, joka on panostanut tuotekehitykseen juomien sokeripitoisuuden vähentämiseksi ja ohjannut kuluttajia mm. markkinointitoimenpitein valitsemaan kevyempiä juomavaihtoehtoja. Suomessa jo yli puolet virvoitusjuomista myydään sokerittomina.

Koska virvoitusjuomateollisuus osaa tehdä tuotekehittelyä, on valtion verokertymä vaikeasti ennustettavissa. Laajemmalla veropohjalla ennustettavuus kasvaisi. Toisaalta tunnustettaisiin kansainvälisten järjestöjen (mm. WHO, OECD, IMF, Euroopan komissio) usein esille tuoma tosiasia: liikalihavuutta ei hoideta vain juomasektoria verottamalla.

YHTEENVETO
Edellä kerrotun valossa Sinebrychoff vastustaa HE 280/2022 vp:n hyväksymistä ja esittää, että valiokunta kirjaa mietintöönsä ponnen, jonka mukaan eduskunta edellyttää valtioneuvoston jatkavan veron kehittämistä edelleen koskemaan kaikkia runsaasti sokeria sisältäviä elintarvikkeita, jotta kansanterveydelliset ja valtiontaloudelliset hyödyt toteutuvat.

Kunnioittavasti,
Keravalla 16. päivänä tammikuuta 2023

Marja-Liisa Weckström
Viestintä- ja vastuullisuusjohtaja
Oy Sinebrychoff Ab